

PRIJEDLOG

Na temelju članka 31. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (Narodne Novine, br. 150/11, 119/14 i 93/16) i članka 13. Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Republike Hrvatske i Republike Mađarske o zaštiti mađarske manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske manjine u Republici Mađarskoj (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 8/95), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ donijela

ZAKLJUČAK

1. Vlada Republike Hrvatske upoznata je sa Zapisnikom s XIV. sjednice Hrvatsko-mađarskog mješovitog odbora za manjine uspostavljenog zbog praćenja provedbe Sporazuma između Republike Hrvatske i Republike Mađarske o zaštiti mađarske manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske manjine u Republici Mađarskoj, održane 6. ožujka 2018. godine u Budimpešti, u tekstu koji je dostavio Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske aktom od 10. svibnja 2018. godine (KLASA: 018-05/17-01/02, URBROJ: 537-03/1-18-46).
2. Prihvaćaju se preporuke iz Zapisnika s XIV. sjednice Hrvatsko-mađarskog mješovitog odbora za manjine.
3. Zadužuju se Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo kulture, Ministarstvo državne imovine, Ministarstvo uprave, Ministarstvo pravosuđa i Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina da u okviru svoga djelokruga provedu preporuke iz točke 2. ovoga Zaključka.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

OBRAZLOŽENJE

S ciljem osiguravanja najviše razine pravne zaštite te očuvanja i razvitka nacionalnih identiteta hrvatske manjine koja živi u Mađarskoj i mađarske manjine koja živi u Republici Hrvatskoj, u Osijeku je 1995. godine potpisan *Sporazum između Republike Hrvatske i Republike Mađarske o zaštiti prava mađarske manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske manjine u Republici Mađarskoj* (Narodne novine – Međunarodni ugovori. Br. 8/1995).

Sporazumom o zaštiti manjina u jednoj i drugoj državi stranke se obvezuju da će pripadnicima manjina osigurati slobodu izbora i izražavanja o pripadnosti nacionalnoj manjini te uživanja svih prava u svezi s tim izborom, pravo uživanja nediskriminacije, kako je to predviđeno međunarodnim dokumentima, pravo zaštite od svake djelatnosti koja ugrožava ili bi mogla ugroziti njihov opstanak, održavanjem, razvojem i iskazivanjem vlastite kulture te očuvanjem i zaštitom svojih kulturnih dobara i tradicija, pravo na očuvanje nacionalnog identiteta i vjeroispovijesti, pravo obrazovanja na jeziku i pismu nacionalne manjine, javnu i privatnu uporabu jezika i pisma te informiranja, kao i upotrebu znamenja i simbola nacionalne manjine, zaštitu ravnopravnog sudjelovanja u javnim poslovima, samoorganiziranju i udruživanju radi ostvarenja zajedničkih interesa te uživanje političkih i ekonomskih sloboda.

Na temelju članka 16. Sporazuma utemeljen je Međuvladin mješoviti odbor koji prati provedbu Sporazuma te vladama podnosi preporuke u svezi s ostvarivanjem Sporazuma. Dosad je održano četrnaest sjednica ovog Međuvladinog mješovitog odbora (1995., 1996., 1997., 1999., 2001., 2002., 2005., 2006., 2007., 2008., 2009., 2012., 2017. i 2018.).

XIV. sjednica Međuvladinog mješovitog odbora održana je 6. ožujka 2018. u Budimpešti. Hrvatsko izaslanstvo na XIV. sjednici mješovitog odbora predvodio je Zvonko Milas, državni tajnik Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, dok je mađarsko izaslanstvo predvodio Ferenc András Kalmár, povjerenik ministra vanjskih poslova i trgovine zadužen za razvoj mađarske politike susjedstva. Usuglašeni Zapisnik s XIV. sjednice potpisala su oba supredsjedatelja. Ističemo da se uspješnom provedbom preporuka Međuvladinog mješovitog odbora, što svakako znači podizanje razine manjinskih prava, pridonosi i cjelokupnom razvoju obiju država – Republike Hrvatske i Mađarske.

Donošenjem Zaključka jamči se provedba preporuka s XIV. sjednice Hrvatsko-mađarskog mješovitog odbora za manjine te zadužuje Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo kulture, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo državne imovine, Ministarstvo uprave, Ministarstvo pravosuđa i Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina da u okviru svog djelokruga provedu preporuke.

Održavanje XV. sjednice planirano je za 2019. godinu u Republici Hrvatskoj.

Zapisnik

o XIV. sjednici Hrvatsko-mađarskog mješovitog odbora za manjine sazvanog za praćenje provedbe Sporazuma između Republike Hrvatske i Republike Mađarske o zaštiti prava mađarske manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske manjine u Republici Mađarskoj, potpisanog 4. travnja 1995. u Osijeku

(Budimpešta, 6. ožujka 2018.)

Hrvatsko-mađarski mješoviti odbor za manjine (u daljnjem: MMO) održao je svoju XIV. sjednicu dana 6. ožujka 2018. godine u Budimpešti. Hrvatsko izaslanstvo predvodio je Zvonko Milas, državni tajnik Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, a mađarsko izaslanstvo predvodio je Ferenc Kalmár, povjerenik ministra vanjskih poslova i trgovine Mađarske za razvoj politike susjedstva. supredsjedatelji MMO-a.

Mađarsku manjinu u Hrvatskoj u hrvatskom dijelu MMO-a zastupali su zastupnik mađarske nacionalne manjine u Hrvatskom saboru i čelnici Demokratske zajednice Mađara u Hrvatskoj. Hrvatsku manjinu u Mađarskoj u mađarskom dijelu MMO-a zastupali su parlamentarni glasnogovornik hrvatske nacionalne manjine u Mađarskoj te čelnici Hrvatske državne samouprave i Saveza Hrvata u Mađarskoj.

I.

MMO se tijekom rasprave o obostranoj zaštiti manjina te o aktualnim pitanjima položaja mađarske odnosno hrvatske manjine koje žive u dvjema državama suglasio u sljedećem:

- Sporazum o zaštiti hrvatske manjine koja živi u Republici Mađarskoj i mađarske manjine koja živi u Republici Hrvatskoj, potpisan 4. travnja 1995., u Osijeku, i nadalje na visokoj razini osigurava očuvanje običaja, kulturnih vrijednosti i povijesne baštine mađarske, odnosno hrvatske nacionalne manjine te time pridonosi izražavanju njihove svijesti o nacionalnoj pripadnosti i pomaže u ostvarivanju zajedničkih europskih vrijednosti, načela i normi u regiji i cijeloj Europi.
- Obje strane su se usuglasile da su zasjedanja MMO-a i konzultacije supredsjedatelja bitni forumi za održavanje kontakata između Republike Hrvatske i Mađarske. Sa stajališta bilateralne suradnje za zaštitu manjina drže izrazito značajnim i neizostavnim sudjelovanje i aktivno djelovanje na zasjedanjima MMO-a predstavnika hrvatske nacionalne manjine u Mađarskoj i mađarske nacionalne manjine u Hrvatskoj.
- MMO pozdravlja što je aktivno sudjelovanje parlamentarnog glasnogovornika hrvatske nacionalne manjine u Mađarskoj i zastupnika mađarske nacionalne manjine u Hrvatskom saboru ojačalo hrvatsko-mađarske prijateljske odnose. Nadalje, hrvatska strana izražava nadu da će mađarska strana hrvatskoj manjini omogućiti punopravno parlamentarno zastupstvo.

- MMO pozdravlja što hrvatska strana, sukladno odredbama *Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina*, osigurava i jamči pripadnicima mađarske nacionalne manjine sudjelovanje u tijelima regionalne i lokalne samouprave.
MMO pozdravlja što izabrana državna samouprava hrvatske nacionalne manjine u Mađarskoj raspolaže pravima za održavanje institucija te pozdravlja što je Vlada Mađarske pružila veliku financijsku potporu za rad i razvoj institucija koje održava Hrvatska državna samouprava, što znatno pridonosi ispunjenju autonomije hrvatske nacionalne manjine u Mađarskoj.
- MMO pozdravlja što je Vlada Republike Hrvatske 24. kolovoza 2017. godine usvojila Operativne programe za nacionalne manjine, koji će bitno pridonijeti dodatnom poboljšanju manjinskih prava mađarske manjine u Hrvatskoj u području obrazovanja, kulture i razvoja manjinske infrastrukture.
- Obje strane pozdravljaju što je 2017. godine uspješno obilježena Spomen godina Svetog Ladislava, što je odigralo dodatnu ulogu u poboljšanju hrvatsko-mađarskih bilateralnih odnosa te pojačalo suradnju Hrvata u Mađarskoj i Mađara u Republici Hrvatskoj.
- MMO pozdravlja potporu za ekonomski razvoj koju je Vlada Mađarske pružila Mađarima u Republici Hrvatskoj u 2017. godini, a koja će se nastaviti i u 2018. godini. Obje strane izražavaju nadu da će potpora u velikoj mjeri pridonijeti egzistencijalnom osnaživanju Mađara u Republici Hrvatskoj, njihovu opstanku u zavičaju i gospodarskom oporavku te će služiti interesima svih hrvatskih građana koji žive u tom području.
- Obje strane pozdravljaju Program Slavonija, Baranja i Srijem, koji je pokrenula Vlada Republike Hrvatske i izražavaju nadu da će ostvarenje planiranih investicija u velikoj mjeri pridonijeti razvoju infrastrukture područja i stvaranju novih radnih mjesta.
- MMO s aspekta opstanka dviju autohtonih nacionalnih zajednica smatra važnim vjerski život na materinskom jeziku.
- Obje strane pozdravljaju što je Parlamentarna skupština Vijeća Europe prihvatila izvještaj mađarske parlamentarne zastupnice Rózse Hoffmann o zaštiti i potpori regionalnih i manjinskih jezika, kao i Odluku broj 2196 (2018.) i Preporuku broj 2118 (2018.) temeljem istoga. Obje strane pozdravljaju nadalje što je prihvaćena odluka Europskoga parlamenta broj 2017/2937 (RSP) o zaštiti autohtonih manjina od diskriminacije, izrađena uz sudjelovanje g. Pála Csákyja, slovačkoga zastupnika u Europskom parlamentu, što je od istaknutog značaja s aspekta zaštite i potpore europskih autohtonih manjinskih zajednica, priznavanja prava i korištenja jezika manjina, nadalje obrazovanja na materinskom jeziku. Prihvaćeni izvještaj može pridonijeti inicijativi za zaštitu manjina naziva *Minority Safepack* Federalne unije europskih nacionalnosti (FUFN) te zadržavanju pitanja europskih autohtonih nacionalnih manjina na dnevnom redu na međunarodnoj sceni.
- Obje strane pozdravljaju predsjedanje Republike Hrvatske Srednjoeuropskom inicijativom te predsjedanje Vijećem Europe u 2018. godini, kao i predsjedanje Mađarske Višegradskom skupinom u razdoblju od 2017. do 2018. godine. Ova predsjedanja dviju država u velikoj će mjeri pridonijeti jačanju srednjoeuropskog identiteta, ostvarivanju prava autohtone hrvatske manjine u Mađarskoj i mađarske manjine u Hrvatskoj te unaprjeđenju svekolikih odnosa u tom području.

II.

Strane su utvrdile da

- je Vlada Mađarske u odluci broj 1246/2017 (IV. 28.) odobrila preporuke uvrštene u zapisnik XIII. zasjedanja MMO-a te odredila redoslijed njihovih izvršenja, a Vlada Republike Hrvatske na svojoj sjednici održanoj 8. lipnja 2017. godine donijela je Zaključak (Klasa: 022-03/17-07/249, Ur. broj: 50301-23/21-17-2), kojim se prihvaćaju preporuke iz Zapisnika s XIII. sjednice Hrvatsko-mađarskog mješovitog odbora za manjine.
- se pozdravljaju dosadašnji rezultati postignuti u izvršavanju prijedloga prihvaćenih na prijašnjim sjednicama MMO-a. međutim izvršenja nekih preporuka nisu provedena, odnosno još su u tijeku.

MMO moli dvije vlade da nastoje što prije izvršiti preporuke iz ranijih, kao i iz zapisnika ove XIV. sjednice.

Obje strane usvojile su zajednički stav da u slučaju realizacije većih manjinskih infrastrukturnih ulaganja i provedbe projekata bude mjerodavno načelo da ulaganja koja se ostvaruju u Mađarskoj u prvom redu financira mađarska strana, a ulaganja u Republici Hrvatskoj hrvatska strana. U odnosu na dodatne resurse računa se i na pomoć matičnih država, kao što se može razmotriti i mogućnost sufinanciranja i iz europskih fondova.

III.

Strane su se nakon međusobnog informiranja o stanju izvršenja preporuka prihvaćenih na prethodnim sjednicama MMO-a dogovorile o zadržavanju sljedećih preporuka:

NA PODRUČJU OPĆIH PITANJA

1. MMO preporuča hrvatskoj strani da osiguranjem daljnjih sredstava pridonesu nastavku, odnosno završetku radova na obnovi reformatorskih crkvi u Osijeku (Retfala) (Eszék-Rétfalu), Suzi (Csúza), Velikoj Pisanici (Nagypiszanica), Vardarcu (Várdaróc), Kotlini (Sepse) i Zmajevcu (Vörösmart) te katoličke crkve u Podolju (Nagybodolya). MMO pozdravlja kontinuirana ulaganja obje strane u obnovu reformatorskih crkvi od važnosti za mađarsku manjinu.

2. MMO utvrđuje da je 20. siječnja 2013. godine na snagu stupio bilateralni Sporazum za uspostavljanje Regionalnog koordinacijskog foruma za prekograničnu suradnju, koji je potpisan na 3. zajedničkoj sjednici dviju Vlada održanoj 17. rujna 2009. godine u Barču/Barcs. Mađarska strana ga je objavila vladinom uredbom broj 293/2009 (XII.21.), a hrvatska strana vladinom uredbom od 29. studenoga 2012., objavljenom u Narodnim novinama, broj 10/2012.

Obje strane pozdravljaju ovaj sporazum koji je iznimno važan za jačanje prekogranične suradnje te je temelj za formiranje hrvatsko-mađarskog prekograničnog Regionalnog koordinacijskog foruma. MMO i nadalje predlaže hrvatskoj strani da imenuje supredsjedatelja i članove ovog foruma, što je mađarska strana već učinila.

3. MMO utvrđuje da je kampiranje hrvatske djece iz Mađarske na otoku Pagu i mađarske djece iz Republike Hrvatske u Zanki s obje strane samo djelomično ostvareno. MMO predlaže objema stranama da prouče mogućnost odnosno poduzmu korake za osiguranje potrebnih financijskih resursa za boravak po 100 hrvatske odnosno mađarske djece u matičnim državama.

4. MMO predlaže hrvatskoj strani da razmotri mogućnost proširivanja prava Hrvatske državne samouprave u odnosu na nekretninu na otoku Pagu (k.č. 132/ i 132/4) – kojom se HDS koristi u svojstvu Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata iz Mađarske. MMO pozdravlja ulaganja HDS-a u proteklom razdoblju u predmetnu nekretninu (obnova krovne konstrukcije, legalizacija nekretnine u zemljišnim knjigama, uspostava wellness centra). MMO pozdravlja financijsku potporu mađarske strane za potrebe dovršetka prve faze obnove zgrade.

5. MMO pozdravlja što je od pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, otvoren put za osnivanje EGTS-a te rezultatom toga rade dva EGTS-a s hrvatsko-mađarskim članicama na graničnoj dionici, koji su prošireni novim članicama i provode osvojene natječaje. MMO predlaže objema stranama da intenziviraju suradnju kako bi EGTS-i bili uspješni sudionici razvojnog perioda 2014.- 2020., nadalje da se prošire sa dodatnim članstvom.

6. MMO utvrđuje kako je u Mađarskoj na raspolaganju poseban resurs za osiguranje sufinanciranja i predfinanciranja za sudjelovanje manjinskih samouprava u razvojnim projektima EU-a. MMO predlaže hrvatskoj strani stvaranje uvjeta koji će manjinama u Republici Hrvatskoj omogućiti sufinanciranje i predfinanciranje u razvojnim projektima EU-a.

7. MMO i dalje smatra važnim osiguranje željezničkog povezivanja među dvjema državama, s posebnom usmjerenošću na ponovnu uspostavu željezničke linije Pečuh – Beli Manastir – Osijek (Pécs – Pélmónostor – Eszék) i Budimpešta – Sarajevo (Budapest – Sarajevo), koje su za učenike i studente iz Baranjskog trokuta i Istočne Slavonije koji nastavu pohađaju u Mađarskoj jedina prijevozna mogućnost. MMO predlaže objema stranama da, uz uključivanje nadležnih resursa, što prije uspostave željezničke veze za putnički prijevoz između Pečuha, Belog Manastira i Osijeka.

MMO predlaže objema stranama da podrže ponovnu uspostavu redovite autobusne linije između Osijeka/Eszék i Pečuha/Pécs.

8. MMO pozdravlja što je postignut značajan napredak u području tehničke pripreme potrebne za povezivanje autoceste M6-A5 na paneuropskom koridoru V.c, i to u punom profilu autoceste s obje strane, kao i planirane izvedbe brze ceste M60 i spoja s hrvatske strane (Pécs-Barcs (E6) – Virovitica – Nova Gradiška (E661) te realizacije hrvatske dionice cestovne veze na mikrorelaciji Sárók (Šarok) – Kneževo (Főherceglak). MMO podupire da se razvoj prekograničnih cestovnih prometnih veza provodi dinamikom i sadržajem određenim u okvirima suradnje organizacija i stručnjaka za ceste Hrvatske i Mađarske.

NA PODRUČJU OBRAZOVANJA

9. MMO i nadalje predlaže mađarskoj strani da sukladno potrebama razmotri mogućnost osnivanja i financiranja novog radnog mjesta na Katedri za kroatistiku Instituta za slavistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu.

10. MMO predlaže da obje strane obostrano potiču da Katedri za mađarski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta Josip Juraj Strossmayer u Osijeku i Katedri za kroatistiku Instituta za slavistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu i ubuduće bude omogućena provedba istraživanja koja pridonose obogaćivanju i produbljivanju znanja o Hrvatima u Mađarskoj i Mađarima u Republici Hrvatskoj čime će se pridonositi i učenju ne samo hrvatskog i mađarskog jezika, nego i etnografije Hrvata i Mađara.

11. MMO predlaže objema stranama da nastave podupirati ostvarivanje znanstvenih projekata vezanih za manjinska istraživanja. MMO predlaže mađarskoj strani nastavak potpore za završetak projekta pod nazivom *Bibliografija Hrvata u Mađarskoj od 1918. do danas*, a moli hrvatsku stranu da razmotri mogućnost potpore.

12. MMO pozdravlja što je mađarska strana u interesu neometanog rada Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma „Miroslav Krleža“ u Pečuhu/Pécs, u proračun Hrvatske državne samouprave ugradila dodatnu financijsku potporu za održavanje institucije. MMO predlaže mađarskoj strani da s obzirom na stalni rast broja učenika u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu „Miroslav Krleža“ u Pečuhu ispita mogućnosti pronalazjenja financijskih sredstava potrebnih za izgradnju novih učionica i sportske dvorane, uključujući sredstva iz europskih fondova. Obje strane smatraju ovaj projekt posebno važnim za hrvatsku manjinu u Mađarskoj.

13. MMO je ustanovio da je završen postupak za izdavanje dozvola potrebnih za izgradnju učeničkog doma Prosvjetno-kulturnog centra Mađara u Hrvatskoj te pozdravlja što je hrvatska strana u Državnom proračunu za 2018. i 2019. godinu osigurala cjelokupan iznos sredstava potrebnih za izgradnju učeničkog doma.

MMO predlaže hrvatskoj strani da osigura kadrovske i materijalne pretpostavke za funkcioniranje istog. MMO nadalje predlaže hrvatskoj strani da ispita mogućnosti financijske potpore za modernizaciju višenamjenske dvorane u Prosvjetno-kulturnom centru Mađara u Hrvatskoj, te da u svrhu energetske učinkovitosti izgradi izolaciju cijele zgrade koristeći različite izvore financiranja.

14. MMO utvrđuje da su dovršeni projekti potrebni za drugu fazu proširenja (učionice, kuhinja, zajednička dvorana, društvena prostorija za učenike) Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma u Santovu/Hercegszántó te da je mađarska strana osigurala financijsku potporu za pripreme radove. MMO preporučuje mađarskoj strani da razmotri financiranje projekta iz različitih dostupnih izvora. Obje strane smatraju ovaj projekt posebno važnim za hrvatsku manjinu u Mađarskoj.

15. MMO i nadalje predlaže hrvatskoj strani da razmotri mogućnost osiguravanja financijskih sredstava za izgradnju sportske dvorane u Korođu (Kórógy). Moli se mađarska strana da po potrebi, sukladno svojim mogućnostima doprinese realizaciji projekta.

16. MMO i nadalje predlaže hrvatskoj strani da razmotri mogućnost izgradnje vrtića u Novom Bezdanu (Újbezdán) i Korodu (Kórógy). Moli se mađarska strana da po potrebi, sukladno svojim mogućnostima doprinese realizaciji projekta.

17. MMO predlaže mađarskoj strani da i dalje posebno podupire hrvatske dvojezične obrazovne ustanove, odnosno održavanje onih obrazovnih ustanova gdje se predaje i hrvatski jezik, a koje su važne za odgoj i obrazovanje hrvatskih učenika u Mađarskoj. MMO predlaže objema stranama da u skladu sa svojim mogućnostima ispitaju mogućnost dodatnog financiranja obrazovnih ustanova u kojima se obavlja hrvatsko manjinsko obrazovanje.

18. MMO pozdravlja što mađarska strana osigurava odgojno-obrazovnu potporu učenicima koji u Republici Hrvatskoj pohađaju nastavu mađarskoga jezika te predlaže mađarskoj strani da nastavi s pružanjem potpore. MMO predlaže hrvatskoj strani da razmotri mogućnost pružanja slične potpore učenicima koji u Mađarskoj pohađaju nastavu hrvatskoga jezika.

19. MMO predlaže hrvatskoj strani da prema potrebama obrazovanja na mađarskom jeziku nastavi s potporom izdavanja svih potrebnih udžbenika na mađarskom jeziku. MMO predlaže mađarskoj strani da i u buduću nastavi s osiguravanjem udžbenika za poboljšanje uvjeta obrazovanja na hrvatskom jeziku u Mađarskoj te da podupre razvijanje originalnih udžbenika i prevođenje mađarskih udžbenika na hrvatski jezik. MMO preporučuje nastavak razgovora započetih s nakladnikom, društvom Croatica neprofitni d.o.o.

20. MMO pozdravlja što je uz financijsku potporu hrvatske strane u predviđenom roku dovršena izgradnja sportske dvorane Osnovne škole u Lugu/Laskó. MMO nadalje moli hrvatsku stranu da razmotri mogućnost dovršetka uređivanja vanjskog sportskog igrališta i okoliša škole.

21. MMO pozdravlja što je uz potporu mađarske strane hrvatski vrtić u Nardi ponovno započeo s radom. MMO pozdravlja što je uz potporu mađarske strane u Sambotelu/Szombathely započela vertikalna uspostava sustava Hrvatskog školskog centra za Hrvate koji žive u zapadnoj Mađarskoj, nadalje što je u svojstvu podružnice Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma „Miroslav Krleža“ utemeljen Hrvatski vrtić u Sambotelu/Szombathely i što je započeo postupak za izdavanje odobrenja za rad dvojezične osnovne škole. Za osiguranje obavljanja obrazovnih zadaća neophodno je da se tu instituciju smjesti u vlastitu nekretninu. Mađarska strana je u međuvremenu osigurala potporu za I. fazu razvoja nekretnine.

NA PODRUČJU KULTURE I INFORMIRANJA

22. MMO pozdravlja mađarsku stranu što je uspješno dovršila izgradnju Hrvatskog kazališta u Pečuhu. MMO pozdravlja doprinos obje strane prilikom realizacije ovog značajnog projekta. MMO pozdravlja što su temeljem odluke Gradske skupštine Samouprave županijskoga grada Pečuha započeli pregovori s Hrvatskom državnom samoupravom o prepuštanju Hrvatskoga kazališta i o uvjetima njegova budućega rada. MMO predlaže objema stranama da razmotre mogućnosti buduće suradnje oko programa, gostovanja i koprodukcija.

23. MMO preporučuje mađarskoj strani da razmotri mogućnost uključivanja potpore za rad Hrvatskog kulturno-informacijskog centra utemeljenog u okvirima neprofitnog društva

Croatica Nonprofit Kft. u proračunsku stavku financiranja ustanova u održavanju Hrvatske državne samouprave.

24. MMO predlaže hrvatskoj strani da sukladno mogućnostima osigura sredstva za dovršetak izgradnje Doma kulture u Lugu/Laskó. MMO pozdravlja što je hrvatska strana pružila potporu za dovršetak izgradnje Doma mladeži u Lugu/Laskó te što je Demokratskoj zajednici Mađara Hrvatske u 2018. godini osigurala financijsku potporu za kupnju zemljišta koje će se koristiti za potrebe Doma mladeži.

25. MMO pozdravlja napore Fonda za potporu pružanja medijskih usluga i upravljanje imovinom poduzete u cilju poboljšanja pripreme emisija za nacionalne manjine te potiče na daljnje poboljšavanje tih uvjeta, s posebnom pozornošću na uzajamno digitalno arhiviranje materijala nacionalnih manjina i za značajno olakšanje dostupnosti u nekomercijalne svrhe. MMO predlaže objema stranama da u uslugama javnih medija povećaju količinu emisija s manjinskim sadržajem na materinskim jezicima nacionalnih manjina, da poboljšaju uvjete izrade tih emisija te da osiguraju slobodni pristup tim emisijama. MMO predlaže objema stranama daljnje jačanje kadrovske, organizacijske i tehničke suradnje, napose u obliku sporazuma o suradnji među pružateljima usluga javnih medija.

26. MMO preporučuje objema stranama da razmotre mogućnost postavljanja svećenika iz Republike Hrvatske u područjima Mađarske u kojima žive Hrvati, s ciljem unaprjeđenja prakticiranja vjerskoga života hrvatskih katolika na materinskomu jeziku, kao i postavljanje stalnoga svećenika s ciljem unaprjeđenja prakticiranja vjerskoga života na materinskomu jeziku mađarskih katolika u Zagrebu i Vukovaru.

27. MMO utvrđuje da je mađarska strana ispunila obvezu preuzetu s ciljem zaštite i održavanja groblja hrvatske manjine u Mađarskoj, nadalje u interesu dokumentiranja i skrbi o grobljima, kao i stručne skrbi u očuvanju nadgrobnih spomenika od povijesne, umjetničke i etnografske vrijednosti. MMO predlaže da hrvatska strana učini isto za mađarsku manjinu u Hrvatskoj.

28. MMO pozdravlja što je mađarska strana poduprla izdavanje hrvatskoga katoličkog časopisa *Zornica* te predlaže mađarskoj strani da razmotri mogućnost uključivanja troškova izdavanja časopisa u proračunsku stavku potpore za održavanje i medije Hrvatske državne samouprave, a koja je zajamčena zakonom o proračunu, osiguravajući time nastavak izdavanja.

29. MMO pozdravlja da mađarska strana u proračunu Hrvatske državne samouprave osigurava kontinuiranu potrebnu potporu za neometano objavljivanje „*Hrvatskog glasnika*” - tjednika Hrvata u Mađarskoj.

30. MMO pozdravlja obje strane što su poduzele značajne korake ka osiguravanju emisija na manjinskim jezicima u elektroničkim medijima dviju država.

31. MMO predlaže da obje strane, sukladno programu bilateralne kulturne suradnje, ispituju mogućnosti pripreme, izrade i provedbe EU projekata koji se odnosi na očuvanje povijesnih zgrada u Luci Rijeka.

IV.

Preporuke prihvaćene na 13. sjednici MMO-a koje su zadržane:

NA PODRUČJU OPĆIH PITANJA

32. MMO predlaže objema stranama da zajednički razmotre potrebe i mogućnosti što boljeg povezivanja pograničnog područja dviju država te protoka ljudi i roba izgradnjom novih mostova te graničnih prijelaza na rijeci Dravi i Muri (npr. između Murakeresztúr – Kotoriba), posebno na graničnoj dionici između Terezinog Polja (Barcs) i Donjeg Miholjca (Drávaszabolcs), što je od velike važnosti za hrvatsku manjinu u Mađarskoj i mađarsku manjinu u Republici Hrvatskoj.

NA PODRUČJU OBRAZOVANJA

33. MMO predlaže mađarskoj strani da na Filozofskom fakultetu Sveučilišta Eötvös Loránd u Budimpešti razmotri mogućnost ponovnog osnivanja samostalne Katedre za kroatistiku, imajući u vidu osobito vrijednu 140-godišnju tradiciju pravnog prethodnika studija kroatistike na budimpeštanskom sveučilištu te aktualno spajanje dviju institucija na kojima se dosad mogao studirati hrvatski jezik, Filozofskog fakulteta Sveučilišta Eötvös Loránd u Budimpešti i Filozofskog fakulteta Zapadomađarskog sveučilišta u Sambotelu.

34. MMO predlaže hrvatskoj strani da sukladno potrebama razmotri mogućnost otvaranja novog radnog mjesta na Katedri za hungarologiju Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

35. MMO predlaže hrvatskoj strani nastavak stipendiranja učenika koji se odluče za studij u Republici Hrvatskoj te da se nastoji omogućiti stipendija svim zainteresiranim studentima hrvatskog podrijetla koji studiraju u Republici Hrvatskoj. MMO nadalje predlaže hrvatskoj strani da razmotri rješenje nedostataka vezano uz zdravstvenu skrb studenata hrvatskog podrijetla iz Mađarske koji studiraju u Republici Hrvatskoj.

36. MMO predlaže mađarskoj strani da prije donošenja konačne odluke o međudržavnim stipendijama za Republiku Hrvatsku Javna zaklada Tempus zatraži mišljenje nadležnoga tijela Hrvatske državne samouprave.

37. MMO predlaže hrvatskoj strani što skorije donošenje kurikula za potrebe učenika mađarske nacionalne manjine, te predlaže hrvatskoj strani da podupre financiranje uređivanja i izdavanja udžbenika za predmet „Njegovanje mađarskog jezika“/„Magyar anyanyelvápolás“. MMO predlaže mađarskoj strani da u okvirima projekta razvoja udžbenika za nacionalne manjine pridonese financiranju uređivanja i izdavanja udžbenika potrebnih za škole u kojima uče pripadnici hrvatske nacionalne manjine, a tako posebno knjige naslova „Njegovanje hrvatskog jezika“/„A horvát nyelv ápolása“, u pogledu koje Hrvatska državna samouprava ima izrađenu koncepciju.

NA PODRUČJU KULTURE I INFORMIRANJA

38. MMO pozdravlja što je mađarska strana pružila potporu za smještaj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj te je u okvirima uspostave obrazovnog, kulturnog i znanstvenog centra hrvatske zajednice u Mađarskoj pridonijela uspostavi Hrvatskog doma u Pečuhu.

39. MMO i nadalje predlaže hrvatskoj strani da razmotri mogućnost sustavnog otkupa hrvatskih izdanja iz Mađarske te ih uputi u knjižnice u Republici Hrvatskoj kako bi bila dostupna hrvatskoj javnosti.

40. MMO predlaže objema stranama da u pripremama novoga Programa kulturne suradnje koji se ima sklopiti između Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Ministarstva ljudskih resursa Mađarske konzultiraju s izabranim predstavnicima Hrvata u Mađarskoj, odnosno Mađara u Hrvatskoj.

MMO utvrđuje da je mađarska strana osigurala potporu za uspostavu baze podataka o povijesti hrvatske nacionalne manjine u Mađarskoj te u skladu s odredbama programa kulturne suradnje moli hrvatsku stranu da i ona osigura isto za mađarsku nacionalnu manjinu u Republici Hrvatskoj.

Strane su se dogovorile da će u skladu sa svojim financijskim mogućnostima surađivati u projektima usmjerenim na istraživanje, dokumentiranje, održavanje i obnovu kulturnoga naslijeđa.

41. MMO pozdravlja što je mađarska strana pružila potporu za uređivanje Leksikona Hrvata u Mađarskoj koji je uvršten u strateški plan Hrvatske državne samouprave te predlaže hrvatskoj strani da nastavi s podupiranjem ostvarenja tog najvažnijeg projekta Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj.

42. MMO pozdravlja značajnu potporu mađarske strane za uspostavljanje višenamjenske dvorane u zgradi Croatica d.o.o. i za rad internetske radio postaje Croatica. MMO predlaže mađarskoj strani da razmotri mogućnost osiguranja materijalnih sredstava za rad i funkcioniranje Internet televizije, koja će započeti s radom 2018. godine. MMO preporučuje da se pruži potpora za proširivanje djelatnosti Hrvatskog medijskog centra koji radi u okvirima Croatica d.o.o., uslugom Internet televizije te preporučuje razmatranje mogućnosti osiguranja resursa potrebnih za pokretanje i održavanje novog medijskog sadržaja. Nadalje, MMO predlaže mađarskoj strani da razmotri mogućnost financiranja digitalnoga arhiviranja materijala o hrvatskoj manjini koji se nalaze u arhivi Croatica neprofitnog d.o.o.-a te nekomercijalnu dostupnost istoga hrvatskoj manjinskoj zajednici.

43. MMO pozdravlja napore hrvatske strane za osiguranje financijskih sredstava u 2018. godini za izgradnju sjedišta uredništva redakcije tjednika na mađarskom jeziku „Uj Magyar Kepes Ujsag“ te za televizijsku emisiju Dravataj.

MMO pozdravlja što hrvatska strana osigurava financijsku potporu za rad uredništva i izdavanje tjednika na mađarskom jeziku „Uj Magyar Kepes Ujsag“, koji izdaje Demokratska zajednica Mađara Hrvatske i televizijske emisije „Dravataj“.

MMO predlaže hrvatskoj strani da osigura stalnu stavku u Državnom proračunu za redovitu financijsku potporu za rad uredništva i izdavanje tjednika na mađarskom jeziku „Uj Magyar Kepes Ujsag“, koji izdaje Demokratska zajednica Mađara Hrvatske i televizijske emisije „Dravataj“.

44. MMO predlaže da mađarska strana razmotri mogućnost pružanja redovite potpore za rad postojećih i novoosnovanih hrvatskih manjinskih kulturnih ustanova, a koje održava Hrvatska državna samouprava.

45. MMO predlaže mađarskoj strani da u interesu daljnjega očuvanja graditeljske baštine i vjerskoga života hrvatskih katolika na materinskom jeziku razmotri mogućnost potpore obnove rimokatoličke crkve u Martincima (Felsőszenmárton) koja je u iznimno lošem stanju, nadalje obnovu i restauriranje unutarnjega dijela crkve u Starinu (Drávasztára).

46. MMO predlaže hrvatskoj strani da razmotri mogućnosti za sudjelovanje ustanova, i drugih pravnih osoba i organizacija Hrvata u Mađarskoj na natječajima za financiranje projekata u Republici Hrvatskoj.

47. MMO i nadalje predlaže hrvatskoj strani da poduzme korake potrebne za iznalaženje dugoročnog rješenja za sjedište Mađarskog kulturnog društva Ady Endre u Zagrebu/Zágráb, uvažavajući sve ono što Ady Endre znači za mađarsku zajednicu i Grad Zagreb.

48. MMO predlaže hrvatskoj strani da razmotri mogućnost cjelokupne obnove Doma kulture u Korođu (Kórógy).

49. MMO pozdravlja što je uz potporu hrvatske strane uspostavljena Mađarska kuća u Belom Manastiru (Pélmonostor) koja je predana u studenom 2017. godine.

50. MMO predlaže objema stranama da radi prisjećanja na zajedničku kršćansku prošlost te europsku kršćansku tradiciju, kao i na događaje i osobe iz zajedničke prošlosti, nastave sa zajedničkim priredbama i drugim aktivnostima, a sukladno smjernicama nadležnih institucija te pozitivnim zakonima i propisima dviju država.

51. Mađarska strana predlaže hrvatskoj strani da se poduzmu koraci kako bi se na zidu tvrđave u Klisu/Klissza postavila spomen-ploča Svete Margarete Ugarske, koja je tamo rođena.

V.

MMO se složio o usvajanju novih preporuka, kako slijedi:

1. MMO predlaže objema stranama da u objema državama što veći broj ljudi svojim potpisom podupre Inicijativu za zaštitu nacionalnih manjina naziva Minority Safe Pack – Milijun potpisa za raznolikost u Europi, čiji je cilj uspostava zaštite prava manjinskih zajednica u aktima Europske unije, s obzirom da je riječ o stvari koja dugoročno u velikoj mjeri može utjecati na osiguranje prava autohtone hrvatske i mađarske nacionalne manjine.

2. MMO pozdravlja što mađarska strana od 2018. godine osiguranjem plaće za jednoga kulturologa podupire obavljanje kulturnih zadaća Prosvjetno-kulturnog centra Mađara u Osijeku. MMO i nadalje predlaže hrvatskoj strani da što prije osigura jedno radno mjesto kulturologa u toj instituciji, temeljem Statuta te institucije donesenog 1999. godine, a u svrhu osiguranja pune funkcionalnosti Centra.

3. MMO predlaže hrvatskoj strani da, uzimajući u obzir iskustva u obrazovanju pripadnika hrvatske nacionalne manjine u Mađarskoj, ispita mogućnost pokretanja jezične pripreme za učenje mađarskog jezika u srednjoj školi Prosvjetno-kulturnog centra Madara u Osijeku.

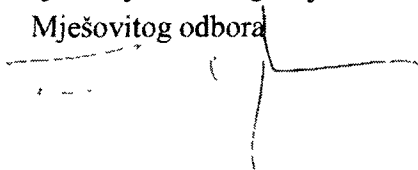
VI.

Dvije strane su se dogovorile da će se sljedeća sjednica MMO održati 2019. godine u Hrvatskoj.

Zapisnik je sačinjen u dva primjerka, na hrvatskom i na mađarskom jeziku. Oba su teksta jednako vjerodostojna.

U Budimpešti. 6. ožujka 2018.

Zvonko Milas
predsjedatelj hrvatskoga dijela
Mješovitog odbora

Ferenc Kalmár
predsjedatelj mađarskoga dijela
Mješovitog odbora

**ČLANOVI HRVATSKOG DIJELA HRVATSKO-MAĐARSKOG
MEĐUVLADINOG MJEŠOVITOG ODBORA ZA ZAŠTITU
NACIONALNIH MANJINA**

Budimpešta, 6. ožujka 2018.

Zvonko Milas, državni tajnik Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske,
predsjedatelj hrvatskog dijela MMO-a

Milan Bošnjak, savjetnik s posebnim položajem za pitanja hrvatske manjine u Središnjem
državnom uredu, zamjenik hrvatskog predsjedatelja MMO-a

Dubravka Severinski, načelnica Sektora za pravni položaj, kulturu i obrazovanje Hrvata
izvan Republike Hrvatske u Središnjem državnom uredu, tajnica
hrvatskog dijela MMO-a

dr.sc. Mladen Andrić, veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj, Budimpešta

mr.sc. Vesna Haluga, generalna konzulica Republike Hrvatske u Mađarskoj, Pečuh

Maja Rosenzweig-Bajić, diplomatska savjetnica u Veleposlanstvu Republike Hrvatske,
Budimpešta

Robert Jankovics, zastupnik mađarske nacionalne manjine u Hrvatskom saboru

Sandor Jakab, počasni predsjednik Demokratske zajednice Mađara Hrvatske

Janos Andocsi, ravnatelj Prosvjetno-kulturnog centra Mađara u Republici Hrvatskoj u Osijeku

mr.sc. Silvio Kus, voditelj Službe za susjedne EU članice pri Sektoru za europske države u
Upravi za Europu, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

Žarko Katić, državni tajnik za upravne i inspeksijske poslove u Ministarstvu unutarnjih
poslova

dr.sc. Iva Hraste Sočo, pomoćnica ministrice u Upravi za razvoj kulture i umjetnosti
i međunarodnu kulturnu suradnju, Ministarstvo kulture

mr.sc. Jasna Divić, voditeljica Službe za planske dokumente i financije, Sektora za cestovnu
i željezničku infrastrukturu, Uprave cestovnog i željezničkog prometa i
infrastrukture, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture

Momir Karin, pomoćnik ministrice u Upravi za odgoj i obrazovanje, Ministarstvo znanosti
i obrazovanja

Ivana Pilko Čunčić, voditeljica Službe za posebne programe, strategije i međunarodnu suradnju u Upravi za standard, strategije i posebne programe,
Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Bahrija Sejfić, pomoćnica ravnatelja Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske

mr.sc. Katarina Milković, pomoćnica pročelnika za odgoj i obrazovanje u Gradskom uredu za obrazovanje Grada Zagreba

Angela Đurđica Bubreg, prevoditeljica

Mađarski dio Hrvatsko-mađarskog mješovitog odbora za manjine

Predsjednik:

g. Ferenc Kalmár povjerenik ministra vanjskih poslova i trgovine zadužen za razvoj mađarske politike susjedstva

Tajnik:

Gđa Judit Pirityiné Szabó načelnica uprave, Državno tajništvo za nacionalnu politiku, Ured predsjednika Vlade

Članovi:

- **g. József Magyar** veleposlanik, Veleposlanstvo Mađarske u Republici Hrvatskoj, Zagreb
- **g. Antonio De Blasio** generalni konzul, Generalni konzulat Mađarske u Republici Hrvatskoj, Osijek
- **g. Mihály Hepp** glasnogovornik hrvatske nacionalne manjine u Nacionalnoj skupštini Mađarske
- **g. János Gugán** predsjednik, Hrvatska državna samouprava
- **g. József Osztrogonác** predsjednik, Savez Hrvata u Mađarskoj
- **g. Árpád Gordos** glavni savjetnik, poslanik, Ministarstvo vanjskih poslova i trgovine
- **g. Gábor Andor Csitári-Rákóczy** zamjenik načelnika uprave, Ministarstvo vanjskih poslova i trgovine
- **g. Richárd Tircei** načelnik uprave, Uprava za nacionalne manjine, Ministarstvo ljudskih resursa
- **g. István Kraszlán** referent za nacionalne manjine, Odjel za jednakost i šansi u obrazovanju, Ministarstvo ljudskih resursa
- **gđa Vivien Érsek** pravni referent, Uprava za visokoškolsko obrazovanje, Ministarstvo ljudskih resursa
- **g. László Benked** referent za stipendije Mađara izvan granica, Uprava za visokoškolsko obrazovanje, Ministarstvo ljudskih resursa
- **g. László Csaholezi** politički savjetnik, Ured državnog tajnika zaduženog za kulturu, Ministarstvo ljudskih resursa
- **g. Tibor Fedor** načelnik uprave, Uprava za koordinaciju i kontakte s Crkvama, Ministarstvo ljudskih resursa
- **g. Attila Rákos** načelnik uprave, Uprava za međunarodne odnose, Ministarstvo nacionalnog razvoja
- **g. Zoltán Báthory** Nacionalno tijelo za medije i telekomunikacije, Ured predsjednika
- **g. Márton Sarkadi** referent za spomenike, Odjel za spomenike i arheologiju, Ured predsjednika Vlade
- **gđa Orsolya Tomka** referent za kontakte, Državno tajništvo za nacionalnu politiku, Ured predsjednika Vlade

Angažirani stručnjaci:

- **gđa Patrícia Abaffy** zamjenica načelnika uprave, Ministarstvo vanjskih poslova i trgovine
- **g. Ferenc Szabó** stručni viši savjetnik, Uprava za međunarodne odnose, Ministarstvo nacionalnog razvoja